SOCIÁLNÍ NADAČNÍ FOND hlavního města Prahy

Govlab

Výzkum dopadu programů

PROGRAM PODPORY PĚSTOUNSKÉ PÉČE 2026

Daniel Jirát-Ziółkowski dan@govlab.cz
Kateřina Sklenka katerina@govlab.cz

DOTAZOVANÍ, KTEŘÍ VYUŽILI PROGRAM PODPORY PĚSTOUNSKÉ PÉČE

48 % odpovědí
návratnost 80 %

Z jakého programu SNF jste získali prostředky?
Můžete zaškrtnout i více programů, pokud jste jich využili více. (N=426)

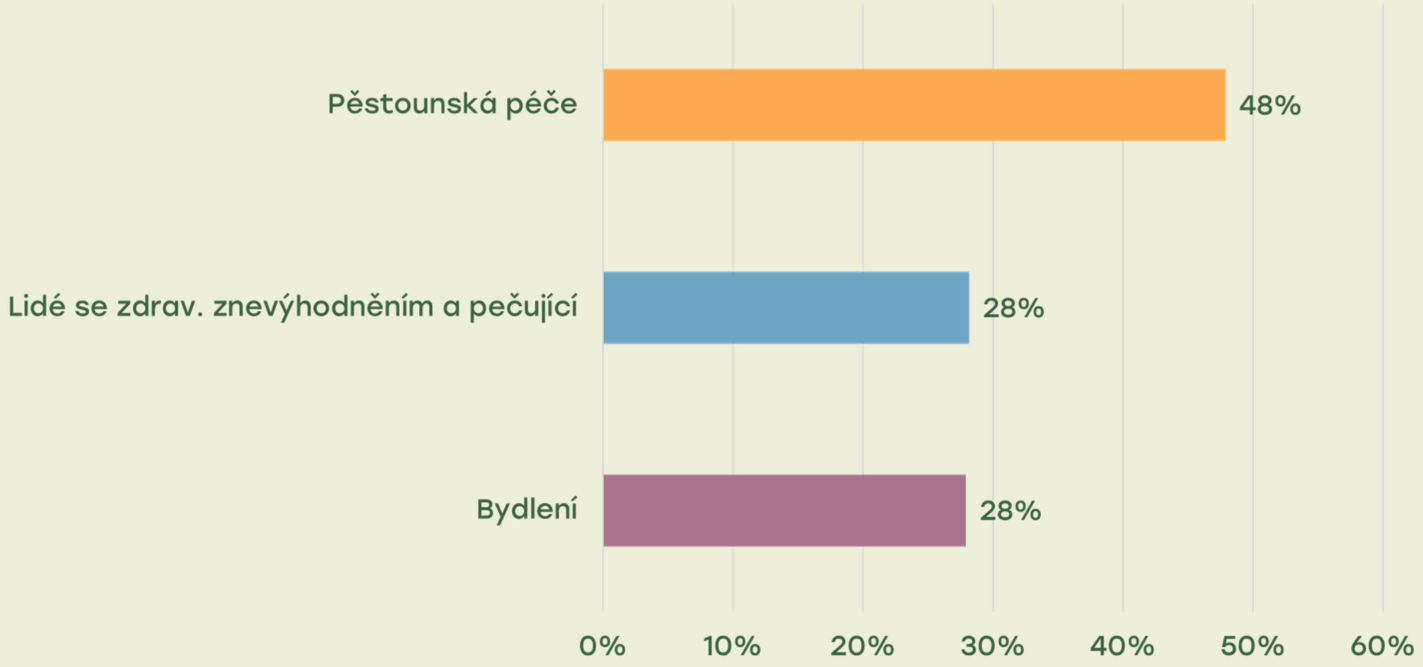

Znění otázky: „Z jakého programu SNF jste získali prostředky? Můžete zaškrtnout i více programů, pokud jste jich využili více.“

SHRNUTÍ

- Program využil největší podíl dotázaných
- Podpora umožňuje pro dítě rozvoj talentu, budování sebevědomí, emoční uzdravování a dosažení školních úspěchů
- Pěstounovi přináší podpora finanční stabilitu, čas na odpočinek a zvyšování rodičovských kompetencí při práci s traumatem
- Program tak vede ke zklidnění vztahů v pěstounské rodině i ve škole
- Většina příjemců by bez příspěvku SNF službu/aktivitu nemohlo zajistit. V případě výpadku podpory by rodiny musely šetřit na jídle, oblečení a drogerii. Mnozí by šetřili na svých vlastních potřebách
- Pěstouni postrádají úhradu nákladné zdravotní péče, příspěvky na soukromé školy pro děti s traumatem a lepší informovanost o dalších programech

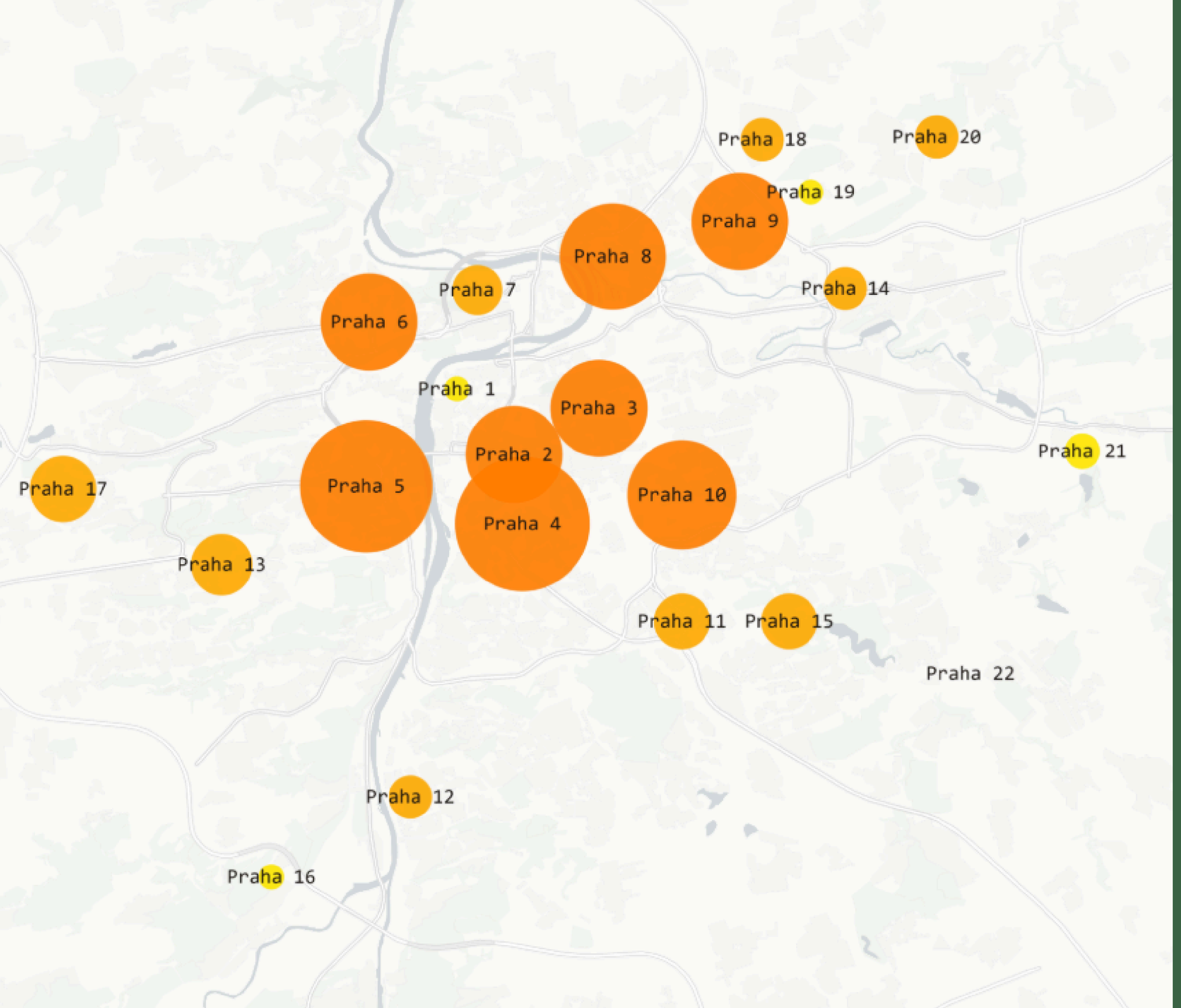

MČ	Počet příspěvků
Praha 1	5
Praha 2	23
Praha 3	30
Praha 4	59
Praha 5	43
Praha 6	33
Praha 7	11
Praha 8	30
Praha 9	39
Praha 10	47
Praha 11	32
Praha 12	10
Praha 13	12
Praha 14	10
Praha 15	5
Praha 16	3
Praha 17	8
Praha 18	4
Praha 19	3
Praha 20	3
Praha 21	4
Praha 22	0
mimo Prahu	12

Dotázaní nejčastěji žádali o příspěvky na volnočasové aktivity dětí v pěstounské péči. Dále odlehčovací služby a terapie

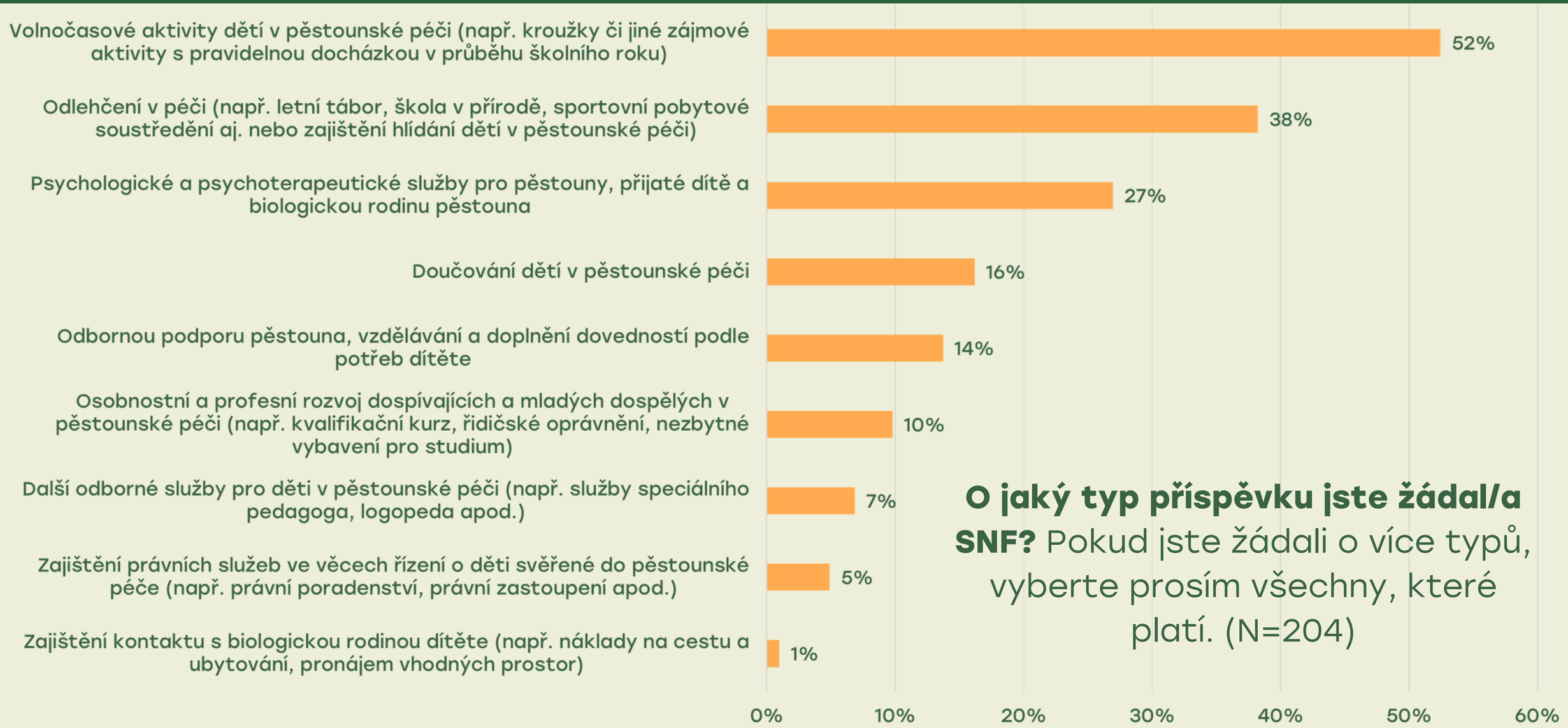

O jaký typ příspěvku jste žádal/a SNF? Pokud jste žádali o více typů, vyberte prosím všechny, které platí. (N=204)

Nejčastěji jde o nezprostředkovanou péči

Jaký typ péče o svěřené dítě vykonáváte? (N=204)

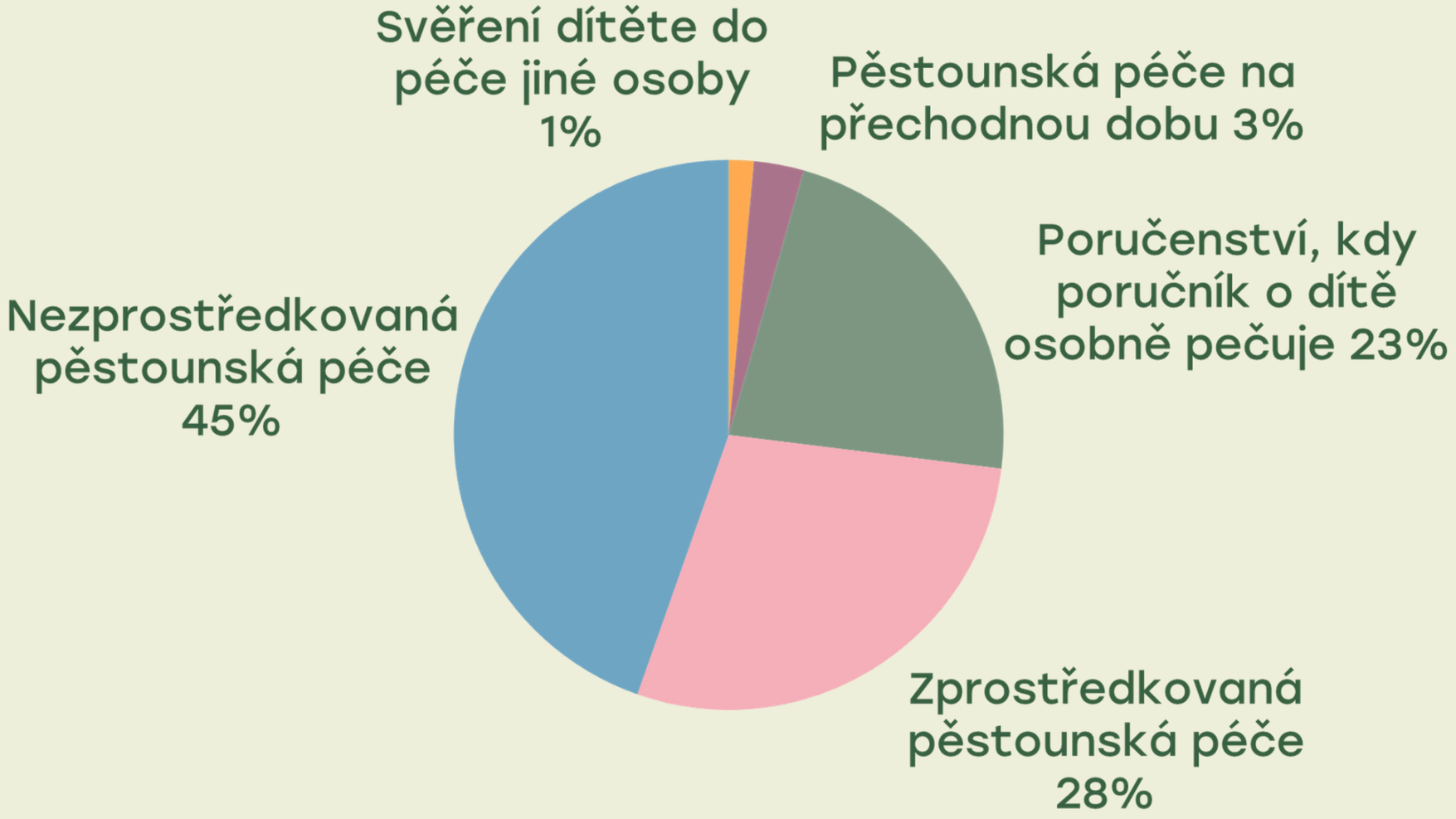

Díky příspěvku mohou pečující odpočívat, rozvíjet se či chodit na terapie

- Odpočinek, čas na sebe nebo jiné povinnosti
  - „…odpočinout si. já můžu díky příspěvku trávit čas odpočinkem s vědomím, že dítě má zajištěný kvalitní program mezi vrstevníky a rozvíjí se její talent.“
- Zvyšování rodičovských kompetencí a porozumění traumatu
  - „…chodit (a těšit se) na kurz Terapeutického rodičovství a doufat, že nám díky němu bude doma všem lépe.“
  - „…lépe se orientovat v práci s chytrým mobilem, používat rodičovskou kontrolu, být rovnocenným partnerem dítěti ve využívání digitálních technologií“
  - „Víc přemýšlet, jak v určité situaci reagovat a zároveň, jak se zaměřit na své prožívání, pocity i reakce. Konkrétně - v čem můžu podpořit sebe, v čem manžela a v čem děti.“
- Vlastní psychoterapeutická podpora
- Úleva – snížení úzkosti z finanční tísně, pocitu viny nebo obav o budoucnost
- Právní ochrana a řešení krizových situací
  - „Mohla jsem díky příspěvku využít právní služby a chránit dítě před matkou, která je stále závislá na návykových látkách.“

Znění otázky: „Doplňte prosím větu: Já můžu díky příspěvku…“

Pěstouni měli možnost rozvíjet své kompetence, ale také nabrat síly, což vedlo ke zlepšení rodinných vztahů

- Finanční stabilita
  - „Jsem babička samoživitelka a spolu s vnukem žijeme jen z mého důchodu a dávek pěstounské péče. Jsem ráda, když ušetřím nějakou korunu, kterou mohu dát vnukovi na spoření a tím získat jistotu, že po zletilosti bude mít alespoň malý finanční základ pro svou budoucnost, byť naspořené finance vzhledem k dnešním cenám nejsou vysoké.“
- Psychická podpora a pocit solidarity
  - (…) Možnost, že mohl být díky příspěvku týden na příměstském táboře, mi dodala nejen praktický prostor a čas, ale i pocit, že v tom nejsem úplně sama. Bylo povzbudivé zažít, že naše pěstounská péče má pro někoho hodnotu a že existují lidé nebo organizace, kteří chtějí podpořit i mě v mé roli – že na mém úsilí záleží.“
- Vzdělávání, porozumění traumatu a pěstounská kompetence
  - „Podstatně se zmenšila má bezradnost při po porozumění a pochopení dítěte zvláště v krizových chvílích.“
- Čas na odpočinek nebo na jiné povinnosti
- Klidnější atmosféra v rodině
  - „Terapie se synem mi velmi pomohli, především v porozumění jeho chování, zlepšil se nejen náš vztah, ale i vztahy v rodině a škole.“
- Právní služby

Znění otázky: „Zkuste ještě prosím více rozepsat, jaký přínos měl příspěvek od SNF pro výkon vaší pěstounské péče.“

Dítě může díky příspěvku chodit na kroužky, doučování či terapie

- Nejčastější: volnočasové aktivity, rozvoj talentu
- Terapeutická podpora
  - „…zpracovávat kontakty s matkou a prožité traumatické události“
  - „…mít čas pro sebe s psychoterapeutkou, která ji vyslechne, probere, co potřebuje, dává oporu odborníka a externisty, pomáhá hledat strategie, jak zvládat emoce, nachystat se na náročné situace apod.“
- Vzdělávání a doučování
  - „Získal větší jistotu při osvojování učiva a nabyl více sebevědomí při výuce a pomohlo mu to výrazně si zlepšit známky a dostat se na lepší střední školu.“
  - „…si splnit svůj sen mít řidičský průkaz a pořídit si motorku“
- Sociální začlenění, pocit rovnosti s vrstevníky
  - „…zapojit se do kolektivu vrstevníků. Ve škole již v tomto zapadne mezi ostatní děti a bude se moci zapojit do všech aktivit např. na škole v přírodě. Získala sebevědomí a nebojí se vody. Může chodit do bazénu plavat, zatímco já jen koukám z kraje.“
- Budování sebevědomí a zažívání úspěchu
  - „…se rozvíjet ve svém umu, dělat co ho baví a má rád, díky tomu získá víc sebevědomí, které děti v náhradní rodinné péči prostě mají okolnostmi narušené.“

Znění otázky: „Doplňte prosím větu: Dítě může díky příspěvku…“

Děti se díky příspěvku emočně vyrovávají, zlepšují ve studiu, zažívají radost a začleňují se do kolektivů vrstevníků

- Překonávání pocitu méněcennosti plynoucí z jejich životní historie
  - „Díky všem těmto aktivitám si začíná sama sebe vážit a více si věří, pracovat s chybou a nehroutit se z toho.“
- Emoční uzdravování
  - „Dítě je po návštěvě terapeutky klidnější, i když zlepšení nejde tempem, které bychom si přáli. Stále řešíme problémy v školských zařízeních, které nutno čas od času změnit. Terapie je však běh na dlouhou trať, proto neztrácíme naděje.“
- Školní úspěchy a vyrovnávání znevýhodnění
  - „Díky kvalitní logopedii byly odstraněny VŠECHNY vady před nástupem do školy a u staršího dítěte se díky doučování podařilo dostat na SŠ , kterou měla v první volbě.“
- Začleňování do kolektivů ve škole a na kroužkách
  - „Asi by Lukáš řekl, že je strašně rád, že může jet na tábor, že to tam má rád, že je tam s kamarády a rád se tam vrací. … Já v tom vidím i to, že se Lukáš může někde cítit takříkajíc ‘normálně’.“

Znění otázky: „Zkuste ještě prosím více rozepsat, jaký přínos měl příspěvek od SNF pro dítě.“

Bez příspěvku by si většina příjemců nemohla danou aktivitu/službu dovolit

Pokud byste nedostali příspěvek, mohli byste i tak aktivitu/službu (na kterou jste příspěvek dostali) zajistit? (N=204)

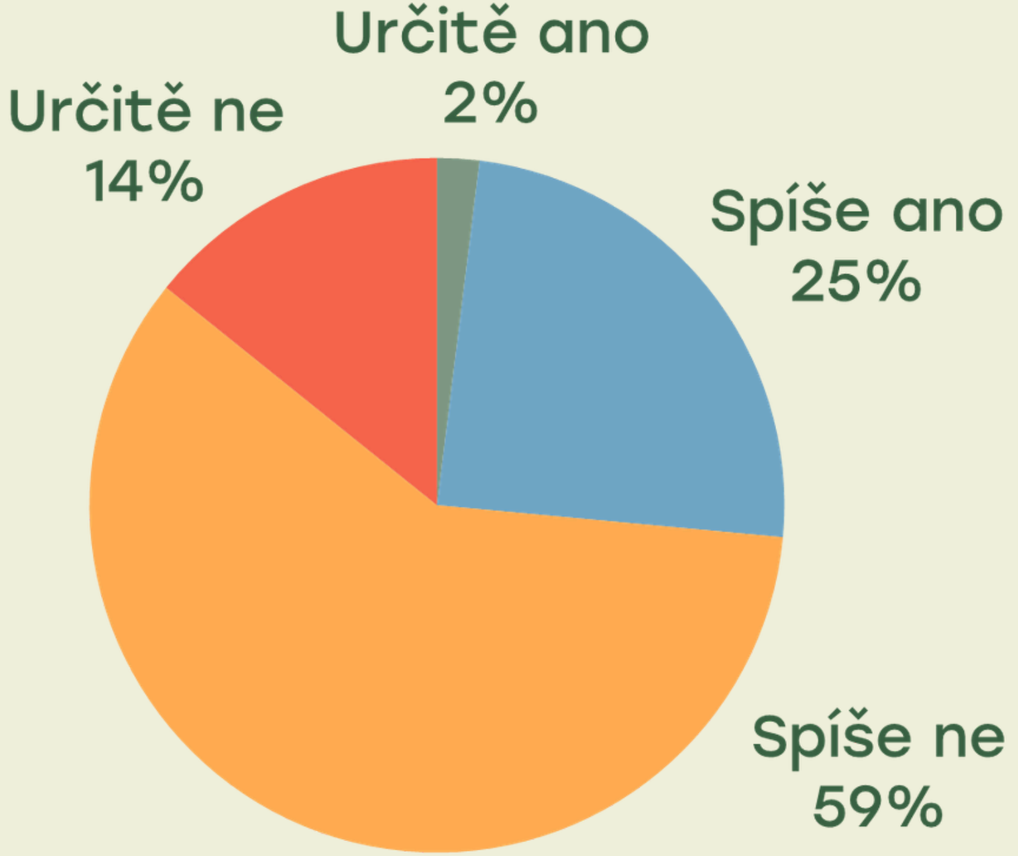

Bez příspěvku by rodiny zasáhly do základních životních potřeb

- Základní životní potřeby (jídlo, oblečení, drogerie)
  - „Ušetřila by na výdaji pro sebe, a možno i jídlo trošku“
- Rodinný čas, dovolené
- Volnočasové aktivity dětí
  - „Asi na jídle a nákupu sportovní výbavy pro dceru. Také by dcera nemohla jezdit na všechny závody, neboť každý se musí platit.“
  - „Nekoupit dceři kolo a pracovat i o dovolené :-)“
- Osobní oběti
  - „Nebylo už na čem šetřit. Musela bych si najít druhou práci, respektive třetí, pokud pěstounkou péči považujeme za práci.“
  - „Na sobě, sportovních potřebách, společenských setkáních, jídle, zdravotní péči.“
- Nemožnost zaplatit aktivitu/službu bez zadlužení
  - „Nejsem schopná tuto částku ušetřit a mimoškolní aktivitu by vnučka neměla.“
  - „Širší rodina by se musela finančně podílet a mohlo by dojít k prohloubení dluhu.“

Znění otázky: „Na čem byste museli ušetřit, abyste aktivitu/službu mohli zajistit?“

Více než dvě třetiny příjemců vnímá podporu pěstounů ze strany Prahy za dostatečnou

Jak vnímáte podporu pěstounů ze strany Prahy? (N=204)

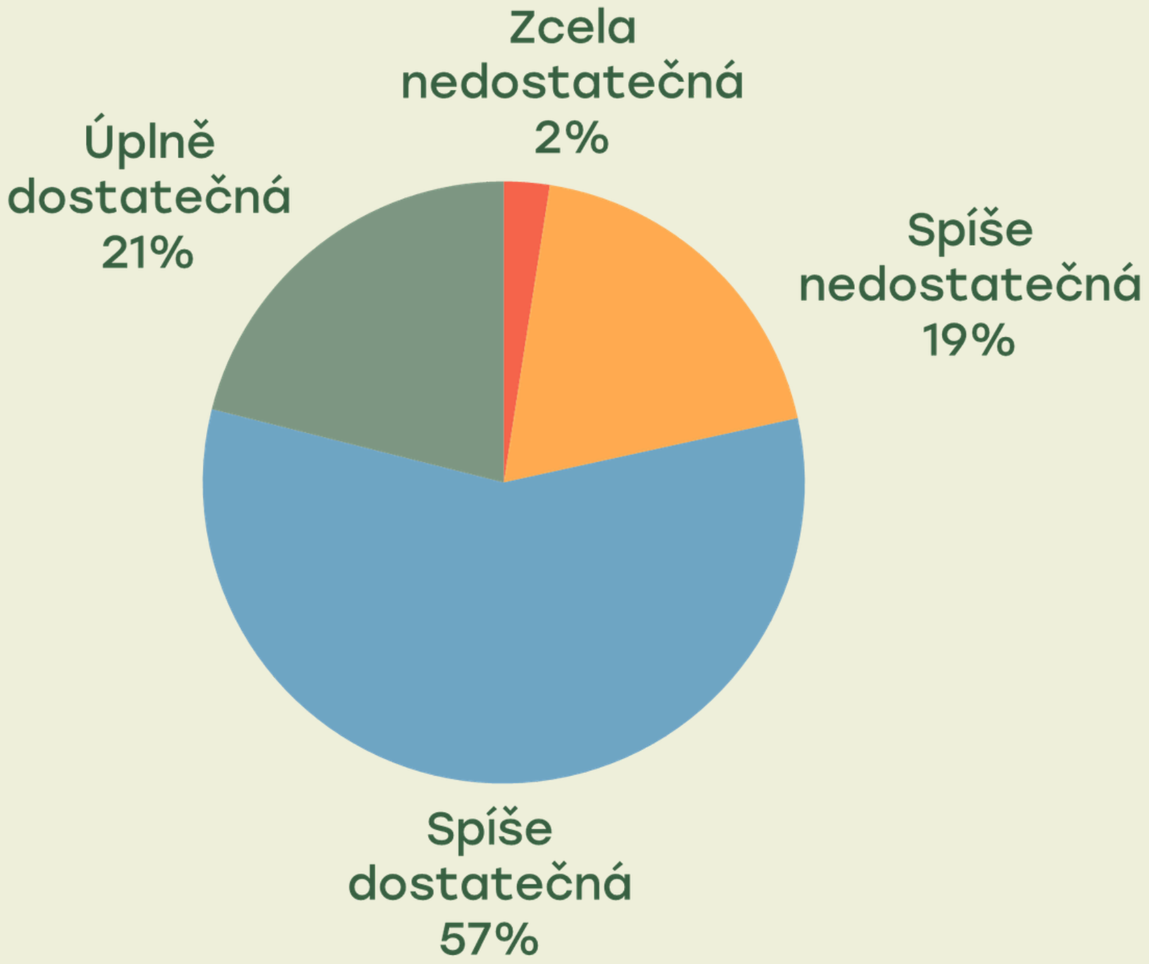

Povědomí o podpoře od města Prahy je různorodé, mnoho dotazovaných nezná žádné další programy

- Značná část pěstounů uvádí, že kromě SNF o žádné jiné podpoře ze strany města neví. Často zmiňují, že je o možnostech nikdo neinformoval.
- Nejčastěji znají a využívají: Aktivní město, Darujeme kroužky dětem
  - často narážejí na rychlé vyčerpání kapacit těchto fondů
  - „Aktivní město, ale nikdy se mi nepodařilo využít, peněžní prostředky hned po spuštění vyčerpány.“
  - „Darujeme kroužky dětem - šlo využít jen na kroužky dvou z 5 dětí“
- Podpora stravování a školních nákladů: Pomoc Pražanům, Fond solidarity, Fond odpuštění
  - „Využila jsem pomoc přes školu - městskou část Praha 3 - financování obědů.“
- Kultura: Dny pěstounů v ZOO, Mikulášské besídky
  - „Městská část nám věnuje poslední 2 roky volný vstup na koupaliště a fotbalové utkání a slevu na registraci na Hlidacky.cz. Je to neadresná pomoc a jen velmi okrajová.“
- Pobytové služby
  - „Díky fondu a tomu, že máme od Prahy 2 - bohužel nabízí pouze tato MČ - služební pěstounský byt, je to fajn.“
- Specifické služby a materiální pomoc: Sklad pro pěstouny, příspěvek při pěstounské péči

Znění otázky: „Napište prosím jakou konkrétní podporu od města Prahy znáte a jestli jste ji využili“

Největší podíl dotazovaných vnímá podporu pěstounství v ČR za středně dostatečnou. Většina dotazovaných se přiklonila k tomu, že je podpora dostatečná

Jak celkově vnímáte podporu pěstounství v ČR (N=204)

Škála 0=zcela nedostatečná; 100=zcela dostatečná

Podíly odpovědí v jednotlivých intervalech

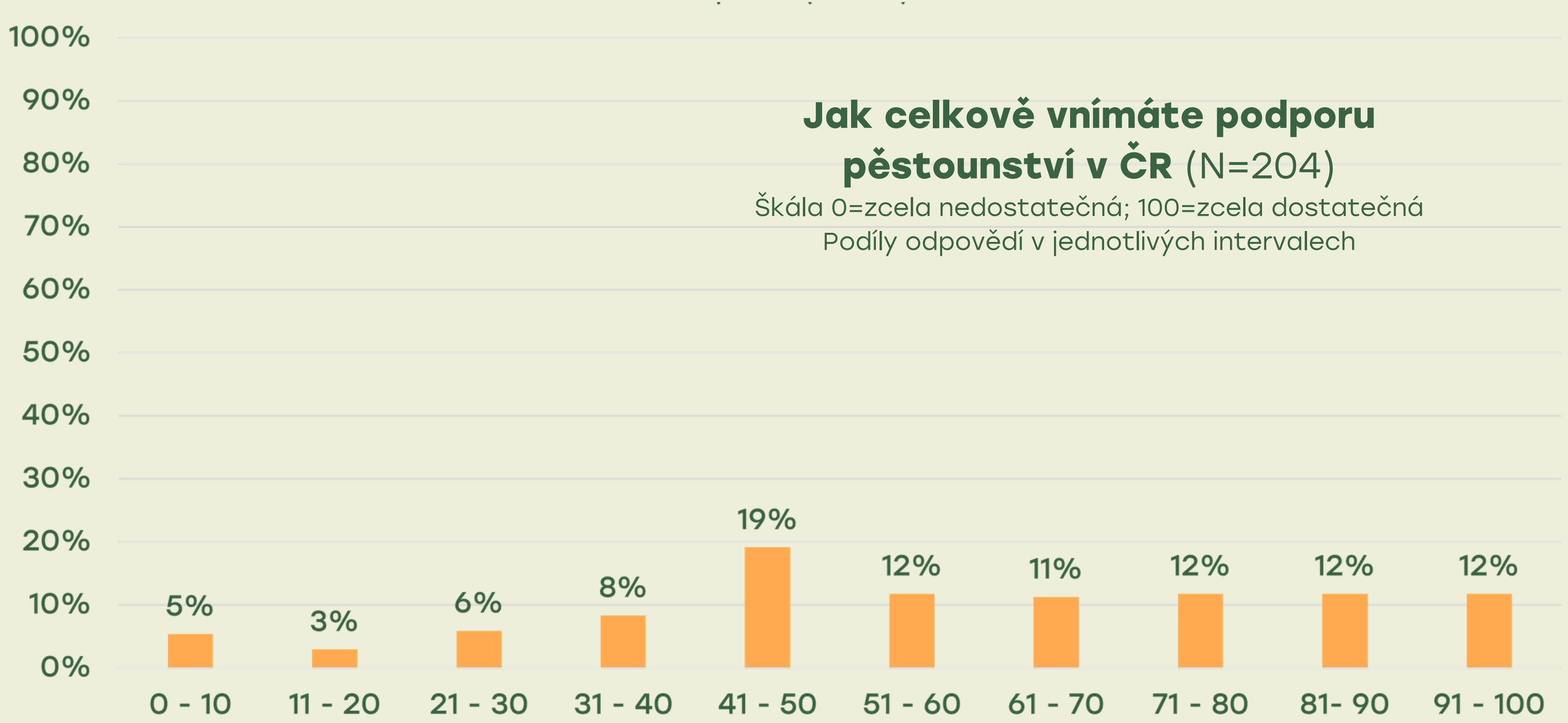

Pěstouni se často cítí osamoceni, chybí jim systémovost

- Zdravotní péče a nákladné pomůcky (zejména ortodoncie)
  - „Na rovnátka, opravy zubů zanedbaných dětí, volno z práce na zajištění zdravotní péče pro děti. (...)“
- Příspěvky na školné v soukromých školách
  - „Děti s raným vývojovým traumatem mají často problémy v institucích formálního vzdělávání. Bylo by dobré, kdyby pěstounské rodiny měly finance na to, aby dítě mohlo chodit do menšího kolektivu s ohleduplným přístupem pedagogů.“
- Dostupnost a financování psychoterapie jakožto základní potřeby
- Systémová podpora
  - „Na městský byt pěstouni nemají nárok - proč ne? Měli jsme problémy i s umístěním dětí do školy... Kdyby jeden z nás nepracoval, nemáme ani na bydlení...“
  - „Chybí mi úleva na daních, je paradox, že státní příspěvek se musí danit...“
  - „Pomohla by mi podpora na řešení úředních trablů - už dva roky se například snažíme pro svěřené dítě získat české občanství a dosud se to nepovedlo...“
- Odlehčení, respitní péče a pomoc v nemoci
  - „Uvítala bych pomoc při hlídání dětí když onemocním, nebo alespoň jedenkrát do týdne za účelem zájmové činnosti.“
- Náklady na výdaje spojené s projevy traumatu (agrese, regrese)

Znění otázky: „Jaká podpora vám chybí? Na jaké aktivity nebo služby je obtížné získat příspěvky?“

Budocnost bydlení

Příjemci podpory pěstounské péče jsou ve srovnání skupin prostřední. Málo z nich uvedlo nejistou budoucnost bydlení, většina je nad půlkou škály.
V kategorie „91 - 100“ mají třetinu dotázaných.

Govlab